

Vergaderjaar 2009–2010

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 706

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 april 2010

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Informele Eurogroep en Ecofin van 16 en 17 april 2010 te Madrid.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager

1. Economische en financiële situatie

Tijdens de Eurogroep en de informele Ecofin zal gesproken worden over de economische en financiële situatie.

In het vierde kwartaal kwam de groei in het Eurogebied uit op 0,1%. De EC voorspelt dat de economische groei in het eurogebied in 2010 0,7% zal zijn. Duitsland en Frankrijk groeien naar verwachting met 1,2% (en NL volgens deze cijfers ook met 1,2%). Het CPB is twee weken geleden met zijn Centraal Economisch Plan gekomen. Daarin voorspelt hij dat de Nederlandse economie in 2010 groeit met 1,5% en in 2011 met 2%.

Op de financiële markten lijkt het erop dat het herstel doorzet. Wereldwijd laten de aandelenmarkten de laatste tijd overwegend verbetering zien. De AEX is sinds het dieptepunt op 9 maart van vorig jaar met meer dan 70% gestegen tot boven de 340 punten. Tegelijkertijd is het niveau nog ver verwijderd van het niveau voor de crisis (bijna 500 punten). Ook de Dow Jones index beweegt weer ruim boven de 10 000 puntengrens. Wel staat de euro onder druk vanwege de situatie in Griekenland en de recente verlaging van de kredietwaardigheid van Portugal door kredietbeoordelaar Fitch. Op de Europese Raad van 25 en 26 maart is er een akkoord bereikt over een interventiemechanisme voor Griekenland, indien een dergelijk mechanisme noodzakelijk is om de stabiliteit van de eurozone en de euro te waarborgen.

2. Voorbereiding G7, G20 en Voorjaarsvergaderingen IMF en Wereldbank

Op 24 en 25 april vindt de voorjaarsvergadering plaats van het IMF en in de informele Ecofin Raad zal op hoofdlijnen de inzet van de Europese landen worden afgestemd. De informele Ecofin zal ook spreken over de G20 voor ministers van Financiën die plaatsvindt op 23 april a.s.

Tijdens de voorjaarsvergadering van het IMF zal gesproken gaan worden over de huidige financieel economische situatie en het mandaat en de *governance* van het IMF. Op beide onderwerpen zullen geen definitieve beslissingen vallen, het doel is de discussie verder te brengen zodat in januari 2011 over het gehele pakket van hervormingen een besluit kan worden genomen. Wat betreft de mandaatdiscussie wordt gesproken over een versterking van de rol van het IMF in het bevorderen van wereldwijde economische en financiële stabiliteit. De *governance* hervormingen die voorliggen hebben allemaal tot doel de legitimiteit en de effectiviteit van het IMF te vergroten. Het gaat hierbij om een verschuiving van de stemverhoudingen van het IMF, de omvang en samenstelling van de Raad van Bewindvoerders, meer politieke betrokkenheid bij strategische onderwerpen, aanpassingen in de stemprocedures en selectie van IMF-staf en het Senior Management.

Voorafgaand aan de Voorjaarsvergadering van het IMF vindt op 23 april a.s. in Washington de G20 vergadering plaats van de ministers van Financiën en centrale bankiers in de G20. De informele Ecofin Raad zal ook deze bijeenkomst voorbereiden. De G20 bijeenkomst zal voornamelijk in het teken staan van de voorbereiding van de top van regeringsleiders van de G20 op 26 en 27 juni 2010 in Toronto, Canada. Het belangrijkste aandachtspunt zal zijn de werkzaamheden in het kader van het *Framework for Strong, Sustainable and Balanced Growth*, een G20-raamwerk dat uiteindelijk tijdens de top in Seoul, Zuid-Korea in november van dit jaar moet resulteren in beleidsaanbevelingen teneinde macro-economische

onevenwichtige en niet-houdbare ontwikkelingen te adresseren. De G20 zal verder stilstaan bij de stand van zaken van de hervormingen van de financiële sector en de hervormingen van de internationale financiële instellingen (IMF en Wereldbank). Ten aanzien van het eerste onderwerp zal vermoedelijk ook gesproken worden over de mogelijkheden waarop de financiële sector kan bijdragen aan de kosten van een financiële crisis.

3. SGP implementation: Stability and Convergence programmes of member states

Tijdens de informele Ecofin Raad van 16 april a.s. zal gesproken worden over de Stabiliteits- en Convergentieprogramma's van lidstaten en de bijbehorende Raadsopinions. De rechtsbasis voor deze discussie is artikel 121 van het Verdrag van Lissabon.

De lidstaten van de EU moeten ieder jaar volgens het preventieve deel van het Stabiliteits- en Groeipact een Stabiliteits- of Convergentieprogramma indienen (eurolanden stabiliteitsprogramma, niet-eurolanden convergentieprogramma). In dit programma laten lidstaten zien wat de middellange termijn begrotingsdoelstellingen zijn en hoe deze behaald worden. De programma's moeten normaal gesproken op 1 december ingediend worden bij de Europese Commissie. Dit jaar is de deadline echter verschoven naar 31 januari om zo lidstaten de kans te geven de aanbevelingen in het kader van de buitensporigtekortprocedure mee te kunnen nemen, zoals aangenomen door de Ecofin Raad van 2 december 2009.

De Commissie heeft de beoordeling van de Stabiliteit- en Convergentieprogramma's afgerond in maart. Voor 20 van de 27 lidstaten is bij de beoordeling van de programma's met name gelet of een programma in lijn is met de aanbevelingen om het buitensporig tekort terug te dringen. Verder is bij de beoordeling veel aandacht besteed aan de plausibiliteit van de groeiramingen, de mate waarin maatregelen zijn gespecificeerd, de ontwikkeling van de staatsschuld en de lange termijn houdbaarheid van overheidsfinanciën.

4. Fiscal frameworks in euro area countries

De informele Ecofin Raad zal spreken over begrotingsraamwerken in de EU-lidstaten. Binnen de EU wordt op dit moment op meerdere manieren aandacht besteed aan nationale begrotingsraamwerken. Zo is afgesproken dat een goed functionerend begrotingsraamwerk belangrijk flankerend beleid is bij het redresseren van de buitensporige tekorten. Ook krijgen meerdere lidstaten in de Raadsopinions naar aanleiding van de ingeleverde Stabiliteits- en Convergentieprogramma's een concrete aanbeveling om het nationale begrotingsraamwerk te versterken.

Het belang van goed functionerende nationale begrotingsraamwerken, complementair aan de Europese SGP-afspraken, zal de komende jaren alleen maar toenemen. Immers, veel lidstaten in Europa staat een langdurige periode van budgettaire consolidatie te wachten. Goed functionerende nationale begrotingsraamwerken kunnen een belangrijke taak vervullen bij de implementatie van de consolidatieplannen, en via deze weg ook een bijdrage leveren aan het respecteren van de afspraken die gemaakt zijn in het kader van het SGP.

Nationale begrotingsraamwerken kunnen verschillende elementen bevatten. Ten eerste kunnen meerjarige begrotingsraamwerken het gebruik van *forward looking* budgettaire strategieën versterken. Ten tweede kunnen begrotingsregels, mits geloofwaardig en handhaafbaar, de

implementatie van budgettaire strategieën ondersteunen. Ten derde kunnen onafhankelijke ramingsinstituten, zoals in Nederland het CPB, zorgen voor het aanleveren van macro-economische voorspellingen, het monitoren van budgettaire ontwikkelingen, het monitoren van de mate waarin budgettaire doelstellingen worden nageleefd en het analyseren van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Tot slot zijn ook budgettaire procedures (planning, goedkeuring, implementatie) belangrijk in een goed functionerend begrotingsproces.

De verwachting is dat de informele discussie tijdens deze Eurogroep en Ecofin Raad de basis zal vormen voor Raadsconclusies die door de Ecofin Raad in mei zullen worden aangenomen. Concreet is de verwachting dat zowel de discussie als de (op een later moment op te stellen) Raadsconclusies in zullen gaan op de manier waarop meer aandacht kan worden geschonken aan dit belangrijke onderwerp. Hierbij lijken de eerste gedachten uit te gaan naar het inzichtelijker maken van de kenmerken waaruit een goed functionerend begrotingsraamwerk behoort te bestaan, en het uitwisselen van *best practices*.

5. Financiële markten

De informele Ecofin Raad zal een aantal onderwerpen bespreken met betrekking tot de toekomst van de financiële sector. Er zal van gedachten worden gewisseld over de toekomst van Europees toezicht, maatregelen op het gebied van crisismanagement en ideeën hoe te gaan met de systeemrelevante financiële instellingen. Ook zal de Europese Commissie een presentatie geven van de wetgevingsvoorstellen die zij de komende maanden zal publiceren.

Het Voorzitterschap zal naar verwachting de voortgang op het gebied van Europees toezicht uiteen zetten. Mogelijk zal van gedachten worden gewisseld over de manier waarop het proces kan worden versneld en over de voorstellen van het Europees Parlement. Op basis van het akkoord dat de Ecofin Raad bereikte in december 2009 over de oprichting van een nieuw Europees toezicht raamwerk zijn de triloog besprekingen met het Europees Parlement (EP) gestart.

De Commissie zal verder een toelichting geven op de voorstellen die zij in de komende maanden naar buiten zal brengen met betrekking tot regulering van de financiële sector. De belangrijkste van de deze voorstellen zullen naar verwachting de richtlijnen zijn over derivaten en de kapitaaleisen. Over de derivatenrichtlijn consulteert de Europese Commissie op dit moment met de lidstaten om een aantal elementen uit de eerdere mededeling van de Commissie nader uit te werken. De Commissie zal in de informele Ecofin Raad naar verwachting een toelichting geven op de verdere consultaties met de lidstaten die plaats zullen vinden in april en mei.

De Informele Ecofin Raad zal tevens spreken over het raamwerk voor crisismanagement. De Europese Commissie 20 oktober 2009 een mededeling gepubliceerd en een publieke consultatie opgestart naar aanleiding waarvan verschillende partijen hun mening hebben gegeven over een wettelijk raamwerk voor crisismanagement. Tijdens de Informele Ecofin Raad zullen de resultaten van de consultatie besproken worden. De Europese Commissie heeft aangegeven in het najaar met een nieuwe mededeling te komen en begin 2011 zullen naar verwachting de eerste wetgevingsvoorstellen worden gepresenteerd. Naast dit wettelijke traject zal er ook gesproken over mogelijke niet wettelijke verbeteringen op het gebied van beleidscoördinatie ten tijde van crisis, inclusief lasten

verdeling (burden sharing) en private crisis resolution financieringsmechanismen.

Als laatste onderwerp bij dit agendapunt zal van gedachten worden gewisseld over de aanpak van systeemrelevante financiële instellingen. De discussie over systeemrelevante financiële instellingen is gefocust op de aanpak van de *too-big-to-fail* problematiek en de daarbij behorende *moral hazard*. Er zijn twee routes waarlangs een oplossing gerealiseerd kan worden: (i) incrementele aanpak, waarbij het bestaande instrumentarium stapsgewijs versterkt wordt en (ii) de structurele aanpak, waarbij de structuur van de financiële sector ingrijpend wordt aangepast. De incrementele aanpak bouwt voort op het bestaande kapitaalraamwerk waarbij de kans op het falen van systeeminstellingen wordt beperkt door het prudentieel toezichtskader verder aan te scherpen en uit te breiden. Daarnaast wordt de samenwerking tussen toezichthouders verbeterd en worden macro-economische factoren in het toezicht betrokken. Bij de structuurgerichte aanpak kan bijvoorbeeld worden gedacht aan maatregelen als de Volcker-rule, een voorstel van de VS regering, waarbij wordt voorgesteld om de depositogelden te scheiden van de meest risicovolle activiteiten van banken en de marktaandeel van bepaalde balansposten van banken te beperken. De Ecofin Raad zal naar verwachting over de voor- en nadelen van beide aanpakken spreken.

6. Economische en financiële situatie Griekenland

De situatie omtrent Griekenland blijft zorgelijk. De rente op Griekse staatsschuld en de rentespread ten opzichte van de rente die andere eurolanden betalen is de afgelopen week opgelopen. De Europese Commissie, de ECB en het IMF volgen de situatie op de voet. De Eurogroep zal spreken over de laatste stand van zaken.

De Eurolanden staan allen achter de Verklaring van Regeringsleiders van de Eurogroep van 25 maart. Deze onderstreept wederom de verantwoordelijkheid van de Griekse regering om de eigen overheidsfinanciën op orde te brengen. Tevens wordt gespecificeerd hoe een interventie vorm zou krijgen, mocht de financiële stabiliteit in de gehele Eurozone in gevaar komen indien Griekenland zichzelf niet meer zou kunnen financieren. Tenslotte stelt de Verklaring dat een werkgroep onder de President van de Europese Raad Herman van Rompuy zal onderzoeken hoe het Europese raamwerk van budgettaire regels effectiever gemaakt kan worden.